

הדרה ד' תנינא
'וביום הביבורים'
סעיפים ר' ד' ה'

מענינים

שאלות לעיון, חידוד, והבנה בספח"ק ליקוטי מוהר"ן
מיוחד ללומדי התורה הזמנית

וביום הביבורים - תורה ד' תנינא.

נערך ונפדר ע"י:

הרה"ג ר' נתן פישר שליט"א | והרה"ג ר' בצלאל נהרי שליט"א

בראי חיבורא דאיהו ספר הזוהר יפקין ביה מן גלותא
מאמר מאת הרה"ג ר' נתן פישר שליט"א

פתח דבר

בשבת זו הבעל"ט נזכה בעזה"י לספור ספירת העומר באופן נפלא ובהתחדשות כיאות לבחי' הספירה 'יסוד שביסוד' שהיא כנגד 'יוסף הצדיק' שנקרא ע"ש 'יוסף ה' לי בן אחר' ומבואר בדברי מוהרנ"ת [ברה"מ ה' ד' י"א] וז"ל 'זוה' בחינת יוסף לי ה' בן אחר שהצדיק מבקש וחפץ תמיד שהשי"ת יוסיף לו בעצמו בן אחר דהיינו שיתחדש ויתחיל בכל פעם מחדש בעבודתו יתברך, עד שיהיה נחשב בכל פעם בן אחר להשי"ת כבן חדש שנולד שגם על ידי זה שהצדיק מוסיף ומתחדש בעבודתו ומתחיל בכל פעם מחדש על ידי זה הוא מקרב בכל פעם רחוקים מהשם יתברך, והם נקראים בנים אצל הצדיק וזהו ג"כ בחי' 'יוסף לי בן אחר שיזכה בכל פעם לקרב אחד מישראל מחדש להשי"ת עכ"ל

ויש להמתק שענין זה הנ"ל הוא בחי' מה שהצדיק מקשר כל הרצונות לשורש הרצון שהוא בחי' משה שמאיר ומכניס תוקף הרצון דקדושה בכל אחד ואחד שיתגבר בתוקף הרצון הטוב להתחיל בכל יום מחדש ברצונות חזקים וחדשים ושנזכה לעסוק בתורה ובתפילה ושלא נצטרך לעסוק בשום עסק מעסקי העוה"ז רק בעבודת ה' יתברך כל היום בבחי' 'ושבתה הארץ שבת להשם'

וזה מקושר היטב לפרשת בהר העוסקת מענין שביתת הארץ בשמיטה שזה שורש הענין של תורה דידן 'ביום הביבורים' ענין שלא נצטרך לעסוק בשום מלאכה ואז נתקיים העולם בחסדו בבחי' 'ועמדו זרים ורעו צאנכם ואתם כהני ה' תקראו יה"ר שנזכה לכל הבחי' הנ"ל בשלימות אכ"ר

בביאור הבטחת הזוה"ק יש להבין מה זה גלות ומה זה הזוה"ק ואיך ע"י זה יוצאים מהגלות?

רבינו כותב כי כל אחד לפי מה ששומע ומרגיש קול הקריאה של יו"ט שמכריז וקורא את הרצון כמו כן יש לו שמחת יו"ט, כי כשנתגלה הרצון שהכל ברצונו יתברך אזי יודעים שכל השיעבודים והגלות וכל ההכבדות וכ"ו יגאלנו מידם ע"כ, יוצא מכאן שעיקר הגלות שתולים הכל בטבע, ועל ידי קול הקריאה של יו"ט שהכל ברצונו יתברך ע"י יוצאים מהגלות, וכן מבואר בתורה ר"נ ח"א שעיקר הצער בגלות שתולין במזל ובמקרה ובטבע ח"ו

ובשיחות הר"ן סי' ק"ח ז"ל 'ודע שע"י לימוד הזוהר נעשה חשק לכל מיני לימודים של התורה הקדושה ועי"ז יוצאים מהגלות כמובא בתורה נ"ו ח"ב כשיש לאדם לב לא שייך מקום כלל כי הוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו. וע"כ ע"י הזוהר שיש התעוררות וחשק ורצונות שע"י יוצאים מהגלות אפי' עכשיו לפני הגאולה השלימה שתבוא בקרוב ולבנתיים יוצאים מהגלות ע"י התגלות הרצון שיש בזוהר הקדוש,

וזה מביא שמחת יו"ט וידוע שעיקר השמחה ביו"ט זה ע"י אכילה ושתיה, ולכן בל"ג בעומר מובא בשם האר"י ז"ל שבאים לרבי שמעון ואוכלים ושותים ושמים שם, וביו"ט חציו לה' וחציו לכם, ולכן בל"ג בעומר מתפללים וצועקים וכן אוכלים ורוקדים שזה בחינת כל הקריאה של הרצון ושמחת יו"ט ולכן מובן למה נלחם הבע"ד כנגד ההילולא קדישא, כי במעשה של רבי יהודה הינדואה שרוצים לקשר האבן טוב לספינה, שכל יהודי הוא אבן מרצון בחינת נר וכשמתחברים יחד נעשה אבוקה המרמז על שורש הרצון שהוא בחינת ה"ספינתא". והתנינא שסובב הספינה זה בחינת 'מצח הנחש' שנלחם נגד הרצון ורוצה למנוע כמה שיותר יהודים לבוא על ציונו הקדוש של רשב"י ששם מאיר 'שורש הרצון'

וצריך לראות שכל יהודי יזכה לבוא לציון של רשב"י וכעין מה שאמר רבינו על ענין ראש השנה 'איש בל יעדר' ורשב"י הבטיח כי לא תשכח מפי זרעו, וצ"ל ששכחה מגיע מכוחות הטבע שזה בחינת הזמן וזיכרון בא מבחינת למעלה מהזמן כי ברבות הימים הכל נשכח וע"ז הבטיח שיוציא אותנו מבחינת הטבע ויאיר בנו הארת הרצון, ולכן אצל הרשב"י אפשר להמשיך ישועות מעל הטבע וכן הרשב"י הוא בחינת החכם שבקדושה שמקשר את הרצונות לשורש הרצון ועי"ז זוכים לבטל דאגת הפרנסה כי זוכים לדעת שהכל ברצונו יתברך והדאגות לא יוסיף ולא יועיל. וכן רואים בחוש ענין הכנסת אורחים שיש בציון רשב"י וגודל כח הצדקה שנעשה שם שע"י יזכו לבחינת 'ועבדו זרים ורעו צאנכם ואתם כהני ה' תקראו' ואזי גם ה"ציפורי מליחי" פרחו להו וגם הרחוקים ונפשות האבודים נתתקנים בעת הזאת

בר' יוחאי שמן משחת קודש נמשחת, שזה בחינת שמן הטוב היורד על זקן אהרון שזה מרמז על בחינת הדעת הקדוש והקדושה המיתוספת בכל יום ויום עם יותר ויותר רצונות דקדושה, וזה בחינת המדורה שנהגו מדורות להדליק לכבוד התנא האלוקא רבי שמעון בר' יוחאי ולכן רואים את גודל ההתנגדות של הרשעים למנוע את ההדלקות שהיו נהוגות מדור לדור

קולו זימר עריצים והכרית את הקוצים והציל הלחוצים זה בחינת קול הקריאה של יו"ט התגלות הרצון שע"י זימר ושיבר שאגת החיות רעות והכרית את ראש התנין בחינת מצח הנחש ועי"ז הציל את הלחוצים בפרנסה וכן ה"ציפורי מליחי" פרחו ונזכה לבחינת ועמדו זרים ורעו צאנכם פרנסה בהשפע בזכות אדונינו בר' יוחאי

מנהג ישראל ע"פ האר"י ז"ל לגלגל שערות הילד ולהשאיר פיאות הראש ויבואר ע"פ דברי מוהרנ"ת (הלכות גילוח ג') שהפיאות מרמז על בחינת היראה ולכן נהגו לערוך תגלחת השיער על ציון הרשב"י שאז מאיר הארת הרצון באור גדול וכן נשפע שם יראת שמים וכמובא בתורה ס' ח"א שרשב"י זה בחינת יראה וכאמור שהפיאות מרמזים על בחינת היראה שבא מכח הארת הרצון עי"ז נזכה לבחינת עולם חסד יבנה במהרה בימנו אמן ואמן

הוצאות עלון זה נתנדבו על ידי

ר' שמואל ישעיה בן מו"ל ומרת טליה בת הדרה שחתי
לזרע קודש בר קיימא במהרה אכ"ר בזכות רביה"ק זיע"א

להצלת חיות וישועת

ר' נתן יעקב בנימין בן איטא ווינהנדלר
ובני ביתו בכל מילי דמיטב

ליקוטי

תנינא ד' ואת העורבים"
שו"ת בסעיפים ו' ז' ח'

מוהר"ן

תשובה:

נראה לומר בדרך אפשר דיש שני בחינות של מצח הנחש א. מצח הנחש בפועל דהיינו על ידי איש פרטי וכו' ולזה המצח הנחש הכנעתו הוא בעיקר על ידי צדקה ולא די בכח האמונה לבד ב. מצח הנחש בכח שנכנס בתוך החכם דקדושה וכו' שם הכנעתו על ידי אמונה תפילה וכמבואר באריכות בתורה סד עה"פ "תבואי תשורי מראש אמנה" עי"ש שכתב רבינו שהצדיק בחי' משה הוא דייקא נכנס לברר את האפיקורסות [מעיון לעיון] כדי להעלות את הנשמות העשוקות שם במצח הנחש

ויש להוסיף דלפי זה מובן דמה דמה שרבינו מפרט שיש שני בחינות במצח הנחש הוא כדי להדגיש שכנגד מצח הנחש ב"פועל" צריך תיקון מיוחד של צדקה שבכוחה להוציא כח יניקתו שיונק מזקנים שאין בהם שלימות שעל ידי זה שזהו עיקר הכנעתו

רק שיעקב תלה כל הסבות בהשם יתברך בנ"ל

שאלה:

צ"ב שהרי בפסוקים קודם לכן נאמר שלבן אמר ליעקב "ניחשתי ויברכני ה' בגללך" וזה דומה לאמירה של יעקב אבינו, והרי ידוע שלבן הוא בחינת מצח הנחש וכמבואר בדברי מוהרנ"ת בכמה מקומות?

תשובה:

נראה לבאר על פי דברי רביה"ק בתורה זו שלבן הקדים ואמר "ניחשתי" מלשון "מצח הנחש" שכוfer בהתגלות הרצון ור"ל שכוונת לבן בזה לומר שהוא כופר במה שרגיל יעקב לומר תמיד שהש"ת מברך אותי בגללך

ודע, שזה המצח הנחש יניקתו מזקני הדור ממאריכי ימים שבדור, כשאין בהם שלמות מזה יונק מצח הנחש

שאלה:

צ"ב הרי מצח הנחש יניקתו מכל דברים רעים [עבירות ותאוות רעות] ומדוע אומר רבינו שעיקר יניקתו הוא מזקני הדור שאינם בשלימות?

תשובה:

ככל שהניקה נמשכת ממקום גבוה אזי עצמת היניקה חזקה יותר ולכן דייקא מהזקנים שפוגמים ימיהם ולא מוסיפים קדושה ודעת שאז נמצאים הם במוחין דקטנות משם עיקר יניקתו

שזה בחי' פגם עץ הדעת טוב ורע שמשם נק מדעת אדה"ר שנפל לבחינת מוחין דקטנות על ידי אכילה מעץ הדעת וזה בחי' "והנחש היה ערום"

פי זקן זה קנה חכמה (קדושין ל"ב:) וצריך האדם, כל מה שמזקין כל מה שנתוסף ובא לו יום מימי חייו להוסיף

והבנעתם של אלו החיות רעות, חכמי הטבע הוא על ידי חכם גדול שבקדשה שיכול לקשר כל הרצונות בשרש הרצון

שאלה

מה השייכות והקשר בין קישור רצונות לשורש הרצון, להכנעת חכמי הטבע?

תשובה:

הנה מוהרנ"ת [הלכ' ש"ש ב'] מבאר דבריו הקדושים על פי תורה ס"ב ששם מבואר שיש שני מיני אפיקורסות וחכמי הטבע [להנאתם] הם בחי' אפיקורסות שיש עליהם תשובה ועל זה נאמר "דע מה שתשיב וכל דעותיהם האפיקורסיות נמשכת מבחי' מחלוקת שבקדושה כשהשתלשלה מן דרגא לדרגא עד שנשתלשל למטה ומזה נתהווה מח' היצה"ר המתלבש בחכמי הטבע וכשמתקן המח' שבקדושה אזי ממילא נתתקן המח' של היצה"ר כי אין אחיזתו אלא משם ותיקון המח' שבקדושה הוא על ידי התורה שהיא בחי' שורש הרצון ולעובדא ולמעשה נעשה זה על ידי הלכות פסוקות שעל ידי זה נמשך שלום ונתבטל המח' ועל ידי זה נכנעין דעות חכמי הטבע וכו"ל

אך כנגד זה יש בחינת מצח הנחש שהוא שרש

חכמת הטבע

שאלה:

צ"ב מאחר שהחכם דקדושה הכניע את חכמי הטבע על ידי קישור הרצונות לשורש הרצון אם כן מה יש לחשוש מהמצח הנחש בעצמו?

תשובה:

בחינת מצח הנחש כוחו נמשך מבחינת כח הרע ששורשו מבחינת סוד חלל הפנוי וזה בחי' אפיקורסות שאין עליהם תשובה ולכן שמתעורר כח המצח הנחש בזה לא די להכניעו על ידי קישור הרצונות לשורש הרצון שזהו בחינת לימוד התורה [לימוד הפוסקים] אלא הכנעתו הוא על ידי בחינת אמונה ולפי"ז מבאר מוהרנ"ת שזהו מה שהביא רבינו בסעיף ב' ענין הקולות והצעקות [שצריכים לעשות קודם שעושין איזה עובדא דקדושה מחמת הקושי שנמשך מבחינת מצח הנחש] שזהו בחינת אמונה וכמ"ש "ויהי ידיו אמונה ותרגומו ופרישן בצילו"

שאלה:

צ"ב דלפי דברי מוהרנ"ת הנ"ל מבואר שהכנעתו של "מצח הנחש" על ידי בחינת אמונה דהיינו תפילה, וקשה שהרי להלן יתבאר שהכנעת מצח הנחש הוא על ידי צדקה "בבחינת ואת העורבים וכו'?"

בבלי יום ויום שבא אחר כך תוספות אור קדשה ודעת

שאלה:

לכאורה ענין הזקנה שאדם מזקין זהו טבע שטבע הקב"ה בעולם שכל יום ויום אדם מזקין יותר ואם כן מה בצע כי נליץ על הזקנים בענין זה?

תשובה: רבינו בא לבאר ולהוציא מטעות בהגדרת תיבת "זקן" והפירוש האמיתי הוא כפי המבואר במסכת קידושין [לב: זקן זה שקנה חכמה שפירושו שמוסיף חכמה בכל עת

וכמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (קנים פרק ג.) זקני תלמידי חכמים כל זמן שמזקנין דעתן מתישבת עליה

שאלה:

צ"ב מה הראיה מכאן לענין זה שצריך להוסיף בכל יום תוספת קדושה ודעת?

תשובה:

כי כך פירשו שם דבריהם כי דעתם מתישבת עליהם ומתווספת בימי זקנותם וכג' מה שכתב שם בתפא"י 'כשמזקין תלמיד חכם וכח גופו מתחיל להיות נראה כמתרופף אז אדרבא כח שכלו מתוסף ומתחזק בעזרתם מקודש, ועי"ז מוסיפין שלימות להנשמה מדכבר נח רוגזיה דיצר הרע ויש להם גם מנוחה מטרדות עסקי הגוף ועי"ז יוכל כח שכלם לפרוש כנפיו לתימן ולהזדקק היטב בתורת ה' [ע"פ "הוספות והערות" (הערה 54) מאת הגה"ח ר' משה קרמר שליט"א]

בי צריבין בבלי יום ויום שבא אחר כך להוסיף בו קדשה ודעת כמו שכתוב (בראשית א): "ויקרא אלקים לאור יום" שכל יום צריך שיאיר ביותר פנ"ל

שאלה:

צ"ב כיצד נלמד ענין זה מדברי הפסוק?

תשובה:

הנה מהפסוק נראה שהנושא הוא תיבת "אור" ולאור נתן הקב"ה שם והוא יום ועל זה יש לשאול למה נקרא אור בשם "יום" והתירוץ על כך בהיות שכל יום צריך להאיר יותר ויותר לכן ע"ש זה נקרא אור בשם יום כי הוא זקוק לענין היום ודו"ק, משא"כ אם היה כתוב ויקרא אלוקים ליום אור אז הנושא היה יום ושמו הוא אור ואזי היה הפירוש שלכן נקרא האור יום כי ביום מאיר האור היפך הלילה שהוא העדר האור ולפי"ז לא היינו שצריך להוסיף בכל יום יותר הארה ודו"ק

'קצר ימים שבע רגו' הינו שתי הבחינות הנ"ל קצר ימים זה בחינת הזקנים שאינם בראי שאין מוסיפין

קדשה ודעת בכל יום שזהו עקר הזקנה והאריכות ימים פנ"ל

שאלה:

צ"ב כיצד ביאור הפשוט עולה בקנה אחד עם פירוש רבינו ז"ל

תשובה:

כי כאשר אין האדם רואה התגלות רצונו יתברך והשגחת אמונתו בכל פרט ופרט ימיו הולכים וכלים ומתקצרין ביסורים אבל כל היראות וכל היסורין שיש לאדם מחמת יראת השם הם מוסיפים ימים וחיים בבחינת יראת ה' תוסיף חיים {הוספות והערות הערה 58}

פנים כי נשיאת פנים הוא בחינת רצון כמו שאמר אלישע ליהורם (מלכים ב ג) "לולי פני יהושפט אני נשא אם אביט אליך ואם אראך"

שאלה:

הגמ' במגילה [כה:] דורשת מהפסוק "אם אביט אליך ואם אראך" שאסור להסתכל בפני רשע וצ"ב מדוע נתבטל האיסור לאחר נשיאות פנים ליהושפט?

תשובה:

לפי דברי רבינו מיושב היטב שבתחילה קודם שנעשה בחינת רצון אצל אלישע כלפי יהורם אזי אדרבא היה עליו כעס כלפיו, ולא רצה להסתכל בפניו כדי שלא יומשר טומאת הע"ז שהוא בחינת מצח הנחש וחכמי הטבע שהיה יהורם שקוע בתוכו ומכאן למדו חז"ל שמסיבה זו אסור להסתכל בפני רשע, אמנם לאחר שהמלכים יהורם ויהושפט עוררו את אלישע שעכשיו זה שעת סכנה ואל תעורר "הדין" בהזכרת החטאים [ולכן מחמת כן נסתלקה ממנו שכינה וציוה שיביא לו מנגן כדי שיחזור אליו הנבואה וכמבואר בגמ' [פסחים סו:] שכל הכועס אם נביא הוא נבואתו מסתלקת ממנו ומנ"ל מאלישע] ואלישע חזר בו והמשיך הארת הרצון ליהורם [בסיבת שנשא פנים ליהושפט] ועל ידי זה הכניעו ונתבטל רשעותו בשעתו, ומחמת כן נתבטל האיסור להסתכל בפניו

נמצא שנשיאות פנים הוא בחינת רצון

שאלה:

שהרי כאן מדובר בענין התגלות הרצון שהכוונה בזה שיאמין שהכל ברצונו יתברך וקשה שכאן בסעי' זה מבואר שענין "הרצון" זהו ענין של פיוס והתרצות מאחד לחברו?

תשובה:

מוהרנ"ת בהלכות ערב הלכה ג' מבאר שענין רצונות והשתוקקות לקב"ה קשורים לענין של התגלות הרצון להאמין שהכל ברצונו יתברך וכפי השגתו בו יתברך כן תגדל תשוקתו ורצונו וכיסופיו לקב"ה ונראה שמדברי רבינו כאן יש סמך גדול לדברי מוהרנ"ת שהתגלות הרצון פועל שיהיה לו רצונות וכיסופים לקב"ה וכן שיהיה לו רצון ופיוס לחבירו וכפי הידוע שקב"ה וישראל חד הוא, שכאשר יש לו כיסופים לקב"ה כמו כן נהיה לו אהבה ורצון לכל אחד מישראל [ועוד יתבאר ענין זה באריכות לקמן בסעי' י']

”ישמח צדיק כי חזה נקם, פעמיו ירחץ בדם הרשע”

שאלה:

יש להבין, מה החשיבות שיש בענין הנקמה עד כדי כך שכל שמחת יום טוב תלויה ב”ראית הנקמה” שמשמע שעיקר שמחת יו”ט תלויה בראיית ”הנקמה” שינקום ה' יתברך בגויים המשעבדים את עם ישראל?

תשובה:

בגמ' מסכת ברכות (לג.) אמרו רבותינו ז”ל ”גדולה נקמה שנתנה בין שני אותיות” שנאמר ”אל נקמות ה'” עי”ש בסוגיה היטב, ומבואר שם שענין הנקמה היא שיש לזה ”טובה” לעם ישראל (והאריכו בזה

המפרשים לבאר מה היא הטובה שיש בזה שיש בזה לעם ישראל,

אמנם רבינו מבאר שענין הטובה היא שע”י זה זוכים עם ישראל להתחזק באמונה בה' יתברך וזוכים להתגלות הרצון שזו אור היום טוב שנמשך ע”י הצדיק ומשם נמשך שמחת יו”ט ולכן מבואר כאן בדבה”ק שעיקר שמחת יו”ט תלויה בראיית הנקמה ועיין באריכות בענין זה במאמר הפתיחה

כי חזה נקם

חזה לשון חוזה (נבואה) רצה לומר שאף שלא רואים כעת בפועל את הנקמה, אעפ”כ בכח האמונה הצדיק חוזה את הנקמה למרחוק ומבין ומשיג שעל הכל ינקום ה' יתברך בגויים ובזה יוצא הדעת מהגלות והשעבוד, ואזי יכול לבוא לשמחה

מאמר ”ישמח צדיק כי חזה נקם פעמיו ירחץ בדם הרשע” הרה”ג ר' אברהם צבי גלינסקי שליט”א

רבינו מגלה שעיקר ”שמחת יום טוב” שענינו ”התגלות הרצון”, תלוי בעיקר בזה שנתגלה שיש אלוים שופט ברצונו ויש פרי לצדיק ובהם ינקום ועל ידי זה ישמח צדיק וזה בחינת ”שמחת יום טוב”

ונראה לבאר באופן מנייה וביה וזהו בהקדם דבריו הקדושים בסעיף ג' כשמדבר מענין צרכי הגוף וז”ל ”והם מונעים את האדם מאד בעבודת הבורא ואף על פי שגם הם בעצמן עובדות הבורא יתברך”

ומבואר בדברי מוהר”ת הלכות תר”מ ב' שהכוונה בזה, כי בודאי אף על פי שששיות ומלאכות הם גם כן עבודת הבורא אעפ”כ הם סכנה גדולה וצריכים בירור גדול מאד שיהיה בקדושה, כי עיקר וזהמת הנחש הוא נאחו בל”ט מלאכות, וגמצא מבואר ש”המניעות” הוא שיכול להתגבר עליו וזהמת הנחש שהוא שורש חכמי הטבע שיכולים להאחז בו, ואז יכול ליפול לל”ט קללות כמו שמובא בתורה נס סעיף ט' שבחינת ל”ט מלאכות שהיא בחינת ל”ט קללות הוא בחינת וזהמת הנחש.

ולפ”ז ל”שגם הענין שנוקט רבינו שכל השעבודים והגלות וההכבדות של העכו”ם שהם מכבידים עליו וכ”הם הם המונעים בעבודת ה' וכמ”ש רבינו הקדוש [תורה יז קמא סעיף א'] שמחמת כן אינם מניחים לישראל לעשות מצוות וכן שמונעים את ישראל מעבודת ה' יתברך על ידי המיסים וארנוניות שמטילים עליהם וכאמור, שכל זה נמשך מ”חכמי הטבע” המתלבש באומות העולם וזהו מה שמונע אותנו מ”שמחת יום טוב” אבל כאשר זוכים לשמוע קול הקריאה של יום טוב אזי אדרבא זוכין לדעת שהכל ברצונו יתברך ומאיר לנו אור הדעת שהוא מעין עוה”ב ואז נמשך עלינו הדעת שיתגלה לעתיד לדעת שכל מאורעותינו לטובה, וכל מה שמונעים אותו מעבודת ה' זה הכל מהש”ת וכמו שכתב רבינו בתורה קט”ו שהמניעות והיסורים זהו בא ממידת הדין וזהו סוד הגלות היסורים והגלות והשעבודים, אבל הקב”ה מלוכש בתוך הדין ולכן ע”י אור ”היום טוב” נכנעים ומתבטלים הדינים ואז מתגלה שהכל לטובה וברומה לזה מובא בתורה כ”א על הפסוק ”אז ימלא שחוק פיניו שלעת”ל נשיג שכל גדולתם וטובתם של אומות העולם בזה העולם היה הכל בשביל ישראל שהכל לטובתו ובאמת הוא השגה גדולה כי כעת בעולם הזה אין מבין זאת.

אמנם על ידי אור היום טוב שהוא בחינת מעין עוה”ב, על ידי זה זוכים גם עכשיו להשיג ולהאמין וכמ”ש בתורה ד' ח”א ”כשארם יודע שכל מאורעותיו הם לטובתו זאת היא מעין עוה”ב וזה בחינת שמחת יום טוב בחינת ”ישמח צדיק כי חזה נקם” פירוש שמשיג ורואה ומאמין שהכל לטובה גם עכשיו בשעת השעבודים והיסורים, וענין ח”נקם” זה בחינת מה שאומר רבינו בתורה ג”ה סעיף ח' שלא די שניצל מהשעבוד של העכו”ם והרשעים שהם בחינת חכמי הטבע ומצח הנחש אלא גם רואה בהם מה שהם רצו לראות בו

והביאור בזה ”שכל מטרת חכמי הטבע הוא לדרוס ולטרוף נשמות ישראל ולהכניסם לבחינת הטבע וכפירות ברצון ועל ידי זה להעלים אור היום טוב שמגלה שהכל ברצונו יתברך, אמנם כאשר זוכה האדם לגלות אור היום טוב אזי ”חזה נקם” שגם הם מודים שיש אלוים וכמ”ש שאמר רבינו בהמשך המעשה של ר' יהודה הינדואה בענין איתחפכו מיא והווי דמא ומבאר מוהר”ת [בהלכות ערב ג' ס”ק ל”ו] עה”פ ”אריה שאג מי לא ירא” וז”ל ועכשיו על ידי ריבוי הצדקה זוכין להכניע ”מצח הנחש” עד שנתבטל הארס הרע של החיות רעות שהם הכופרים ואז נתהפך לב הכופרים מרע לטוב וזה בחינת ”חזה נקם” כי על ידי זה נשלם בו האמונה ביותר כאשר רואה איך הכל נתהפך ואותם שמנעו אותו מעבודת הבורא הם עצמם מודים בהשגחה ויצאו מטעותם כי מה שהיו שואגים בקולם כנגד הרצון שנתגלה ביום טוב, ועכשיו נתהפכו עד שבעצמם שואגים וקוראים ”התגלות הרצון” ומכאן השמחה הגדולה בחינת שמחת יום טוב וכנ”ל ובאמת ענין מה שהקב”ה נותן כח לחכמי הטבע להראות כסברתם שהכל חס ושלוש לפי חיוב הטבע זה בשביל הבחירה וכמ”ש מוהר”ת [דגים ג'] וז”ל ”כי גם באמת גם הטבע בעצמה הוא השגחה השם יתברך והטבע בעצמה ברא הקב”ה וכו' רק שזה סוד הבחירה שכרא הש”ת טבע בעולם שיהיה אפשר לבני אדם לטעות חס ושלוש כאילו הטבע עיקר” ומובא בתורה צ”ז ח”א שזהו גם כן בריאת העולם ותכליתו שהקב”ה צפה למרחוק שיהיו צדיקים שעל ידי מעשים טובים שלהם נמשלו בתפילתם ויפעלו לשנות הטבע וזהו תענוג של הש”ת ונתמלא רצון הבורא ע”ש.

ולפ”ז ל”שלכן ברא הקב”ה מציאות של טבע ור”ל ”שחכמי הטבע” ישלטו בעולם וישראל יהיו ”שפלים ונבזים” כדי שישאל יתפללו ובכח תפילתם יתקו את ”הטבע” ויבטלו אותו וגמצא שזהו הטובה הגדולה לישראל שהיא מציאות ”הטבע” כדי שיוכלו לעלות לבחינת למעלה מן הטבע ודו”ק

וזה הפירוש ”אז ימלא שחוק פיניו שאז נראה שכל המציאות של הטבע שהם מושלים ויש להם כל טוב שבעולם הוא רק היכי תמצא שיהיה עבודה לישראל חלולות לבחינת למעלה מן הטבע

ובאמת ישראל שורש נשמתם הוא למעלה מהטבע וכמ”ש בליקו”ה [נט”י שחרית ב'] שהקב”ה אמר לאברהם אברהם צא מאיצטעניות שלך אברהם לא מוליד, אברהם כן מוליד וגמצא שכל הולדת נשמות ישראל נמשך ממקום שלמעלה מהטבע ולכן יש בכח תפילתם לעלות לשרשם ולבטל את הטבע על ידי תפילתם שהרי הקב”ה מתאוה לתפילתם של צדיקים אשר בכח תפילתם זוכים לשבר הטבע ויה”ר שבקרוב נזכה לראות בתשועת ישראל ויתעורר בחינת ”כי חזה נקם” בשלימות וכמ”ש ”אל נקמות ה' אל נקמות הופיע” במהרה כימינו בהתגלות משיח צדיקנו אמן ואמן.